

— קלג —

ארי' דאכיל קורבנין — גבורה וחסד

אוצר החכמה

הא אחמר דזמדנחא סליק ואתחזי אוריאל"ל כחזיו דחד אריא תקיפא רביע על טרפי', והוו סמאן כהני וישראל וחדאן דהו ידעין דאתקבל ברעוא קמי מלכא קדישא, ואשא אחרא עלאה קדישא נחית לקבלא אשא תתאה כדין זר נש אזיל (נ"א דחיל) ואודעזע קמי מארי' ותז בתיוצתא שלימתא. למלכא דשדרו לי' דרונא ואחיישר קמי', אמר לעבדי' זיל וטול דורון דא דאיתיאו לי, כך אמר קב"ה לאוריאל"ל זיל וקביל דורונא דזני קריבין קמאי, כמה חדווה משתכחי בכלא כמה צסימותא בכלא משתכח כד כהנא וליואה וההוא דמקריב קרבנא מכווני לקרבא קרבנא כדקא יאות ציחודא שליס. ת"ח כתיב¹ ותלא אש מלפני ה' ותאכל על המזבח את העולה וגו', דא אוריאל"ל דנחית בחזיו דאשא בשלהוצא עד דנחית למדנחא לקבלא דורונא ואתחזי כארי' רברבא רביע על קרבנא.

(והר לו דף ל"ב ע"ב)

דוק בלישנא, מקודם נקט אריא תקיפא רביע על טרפי', וכאן נקט כארי' רברבא רביע על קרבנא, שינה מתוקפא לרברבא, ומטרף לקרבן. והיינו כי ארי' רומז על גבור"ה, ומספרו גבור"ה, וכתיב² פני ארי' אל הימין הרי הוא רומז על חסד, והוא כמו אור הגבורה בכלי חסד³ (וכמו פ"ר דק"ש שהיא חסד ובה שם מ"ב אור הגבורה)⁴. זהו שמתחלה נקט תקיפא שהוא גבורא, וכאן נקט רברבא שפירושו גדול היינו חסד⁵. ובתקיפא נקט טרף שמובן שטרף הוא מצד גבורה, כי פירוש טרף הוא מה שטורף אותו והוא

(1) שמיני ט, כד.

(2) יחזקאל א, יו"ד.

(3) ראה גם אוה"ת ר"ה (ריש ע' א'תכח):

ע"ש. וראה גם אוה"ת ויקהל ע' ב'קמז.

(4) ועיין ברמ"ז פ' צו דכ"ח ע"א (לקלוי"צ

כאן).

(5) כמ"ש "לך ה' הגדולה (חסד) והגבורה

גו" (דה"א כט, יא).

כלול מחו"ג. ושם לפני"ז (ע' א'תכו): אור

הגבורה בכלי חסד כו' וכך הוא ארי' כו'.

מצד הגבורה, וקרבתו שהוא מלשון קירוב⁶ הוא מצד חסד ימין, וכמא"י ימין מקרבת.

(לקוטי לה"צ צו ע' ריג)

ממנו

א. נוסף על מ"ש אמו"ר שבארי" ישנם ב' הענינים דגבורה וחסד, "ארי" רומז על גבור"ה, ומספרו גבור"ה [וכן הוא בפשטות שגבורה היא מתכונות הארי, כמאמר⁸ "גבור כארי"], וכתוב פני ארי" אל הימין הרי הוא רומז על חסד" — יש לבאר תוכן ב' הענינים דגבורה וחסד בנוגע להקרבתו, שנקרא בב' הלשונות "טרפיי" ו"קרבתא", גבורה וחסד:

ההקרבה ע"ג המזבח — הזאת הדם ע"ג המזבח והקרבת האמורים להעלותם באש ע"ג המזבח⁹ — הו"ע של העלאה מלמטה למעלה¹⁰, גבורה. ועי"ז נפעל (אח"כ) "ריח ניחוח"¹¹, "נחת רוח לפני"¹², המשכת התענוג מלמעלה למטה¹³, חסד.

ויש לומר יתירה מזה — שבכל א' מהם (בהקרבה ע"ג המזבח ובהנחת רוח לפני) בפ"ע ישנם ב' הענינים דחסד וגבורה:

ההקרבה לה' (העלאה, גבורה) היא באופן שחלק מהקרבתו נשאר (למטה) עבור (אכילת) הבעלים או הכהנים [וקרבתו עולה שהוא כליל לה' — עורו לכהן¹⁴, ואפילו מנחת כהן ש"כליל תקטר"¹⁵ — יש בה התועלת דחינוך הכהן לכהונתו¹⁶, או "לכפר עליו"¹⁷ — במנחת כהן עני¹⁸ שבאה במקום עולת בקר דכהן עשיר], שזהו"ע של חסד.

6) ראה לעיל פ' ויקרא אות קכט ס"ב. וש"נ.	7) סוטה מז, א. סנהדרין קז, ב.
8) אבות פ"ה מ"כ.	9) ובלשון הכתוב (יחזקאל מד, טו): והכהנים גוי ועמדו לפני להקריב לי חלב (להעלותו באש) ודם (להזותו ע"ג המזבח).
10) נוסף על העלי" שבפעולת השחיטה — "אין ושחט אלא ומשך" (חולין ל, ב), ולפנ"ז — העלי" מחולין לקודש.	11) ויקרא א, ט. פינחס כח, ח.
12) תו"כ ופרש"י ויקרא שם. ספרי ופרש"י פינחס שם.	13) להעיר מלקו"ת תצא לה, ד: "ריח
14) פרשתנו ז, ח. ולהעיר ממעילה ט, א.	15) פרשתנו ו, טו-טז.
16) שם, יג ובפרש"י.	17) על עשה ועל לאו שניתק לעשה (פרש"י ויקרא א, ד — מתו"כ שם. ורש"י אינו מפרש ומשנה פש"מ "לכפר במכפר זה הדם" (כבתו"כ), ופ"י הכתוב כמשמעו "מרצה לכפר").
18) פרש"י ויקרא ב, א.	

וה"נחת רוח לפני" שנעשית ע"י הקרבן, הקירוב (חסד) דהקב"ה למקריב הקרבן — קשורה עם "אמרתי ונעשה רצוני", קבלת עול וביטול, ובא לידי ביטוי בקיום המצוות, שכל זה קשור עם גבורה — הנהגה באופן מוגבל דוקא, ע"פ דיני ומשפטי התורה.

ב. עפ"ז יש לדייק בלשון הזהר שמחלק הענין לב' בבות — "ארי" תקיפא רביע על טרפי", "ארי" רברבא רביע על קרבנא":

כיון שבארי' (אותו ארי') ישנם ב' הענינים דגבורה וחסד, וכן בהקרבן (באותו קרבן, ובכל א' מב' הענינים שבו) ישנם ב' הענינים דחסד וגבורה — מתאים יותר לומר ב' הענינים בבנא אחת, "ארי" תקיפא ורברבא רביע על טרפי' וקרבנא" (וכיו"ב), כדי להדגיש ההתכללות דגבורה וחסד בהארי' ובהקרבן?

וי"ל נקודת הביאור בזה — שאף שבארי' ישנם ב' הקוין (גבורה וחסד) יחד, יש חילוק באופן הגילוי, שלפעמים הגבורה היא בגלוי והחסד בהעלם, ולפעמים החסד הוא בגלוי והגבורה היא בהעלם. ולכן מחלק הזהר לב' בבות: "ארי" תקיפא רביע על טרפי" — קו הגבורה בגילוי (וקו החסד בהעלם), ו"ארי" רברבא רביע על קרבנא" — קו החסד בגילוי (וקו הגבורה בהעלם), כדלקמן.

ג. ויובן ע"פ הדיוק בדברי הזהר — ששינוי הלשון "כארי' רברבא רביע על קרבנא" (חסד) הוא לאחרי הקדמת המשל "למלכא דשדרו לי" דרונא ואתיישר קמי', אמר לעבדי' זיל וטול דורון דא דאייתיאו לי, כך אמר קב"ה לאוריא"ל זיל וקביל דורונא דבני מקריבין קמאי"¹⁹.

ומזה מובן שבהארי' דאכיל קורבנין (אוריא"ל) ישנם ב' אופנים²⁰:

(א) כפי שהוא מצד עצמו — עיקרו ענין הגבורה ("ארי" תקיפא רביע על טרפי"),

(ב) וכש"אמר קב"ה לאוריא"ל זיל וקביל דורונא דבני מקריבין קמאי", שישנו ציווי (ונתינת-כח) מלמעלה לקבל הקרבנות, מפני שהבאת הקרבן

19) ועפ"ז יומתק שבמקומות אחרים בזהר (ח"א ו, ב. ח"ג ריא, סע"א) שמתאר דמות הארי' נאמר רק "על טרפי" .. כגבר תקיף", המזבח.

20) להעיר מרמ"ז לזהר כאן שאוריא"ל הוא למעלה מאש של גבוה שהוא תמיד על המזבח.

ע"י האדם היא באופן של דורון — אזי מתהפכים הגבורות לחסדים, ומתגלה בעיקר קו החסד ("ארי" רברבא רביע על קרבנא").

ד. וביאור העניין:

בענינו של קרבן — "ונרצה לו לכפר עליו"²¹ — ישנם ב' ענינים: (א) כפרת נפשו של האדם, (ב) ריצוי פני המלך ע"י דורון²² (והפירוש "לכפר עליו" כאן אינו כפרת נפשו, אלא "לכפר לפני ה' להיות נחת רוח לקונו"²³).

והחילוק שביניהם בנוגע להמשכה מלמעלה — שכפרת נפשו של האדם (שהאדם יהי' בשלימות) פועלת המשכה מבחי' סדר השתלשלות, ששם מגעת עבודת האדם (ובלשון החסידות²⁴: אתעדל"ע שנמשכת ע"י אתעדל"ת ונמדדת על ידה), והדורון שענינו לעשות נחת רוח לקונו פועל המשכה מבחי' שלמעלה מסדר השתלשלות שאינה בערך לעבודת האדם (ע"ד מחז"ל²⁵ "עביד לי' נייחא לנפשי' .. יהיב לי' מתנתא").

ליתר ביאור: גם ההמשכה שלמעלה מהשתלשלות שאינה בערך לעבודת האדם באה ע"י הקדמת עבודה²⁶ (כדי שלא יהי' נהמא דכיסופא²⁷), אבל, עבודה זו אינה בשביל שלימות האדם (כפרת נפשו), כי אם, לעשות נחת רוח לקונו (דורון), בהתאם להמשכה שלמעלה מהשתלשלות שלמעלה מגדר האדם.

איצור החכמה

ה. ויומתק יותר — שבבבא השני' מובא גם הפסוק "ותצא אש מלפני ה' ותאכל על המזבח את העולה וגו'":

פסוק זה — "ותצא אש מלפני ה' גו'" — נאמר ביום השמיני למילואים, שבו היתה השראת השכינה בדרגא נעלית ביותר, כידוע החילוק שבין שבעת ימי המילואים (שגם בהם הקריבו קרבנות שהם "ריח ניחוח

א. ב"ב קנו, א.

26 כלומר: נוסף על הקדמת העבודה שפועלת ההמשכה מבחי' ההשתלשלות, שעל ידה נעשה בבחי' "אתר שלים" שאז דוקא "קב"ה שריא" (ראה לקו"ת שם) — צ"ל עכ"פ מעין "עבודה" גם ביחס להמשכה שלמעלה מהשתלשלות גופא.

27 ראה ירושלמי ערלה פ"א ה"ג. לקו"ת פרשתנו ז, רע"ד. ובכ"מ.

21 ויקרא א, ד.

22 להעיר שכגמרא (זכחים ז, ב) הובא משל הדורון רק לגבי קרבן עולה, אבל י"ל שבכל קרבן יש (גם) ענין הדורון (וכמובן גם כאגה"ת פ"ג (צב, סע"א)), אלא שעולה עיקרה דורון, וחטאת עיקרה כפרה.

23 תניא אגה"ת פ"ב.

24 ראה לקו"ת שה"ש כב, בוואילך. וש"נ.

25 כן הובא בכ"מ (המשך תרס"ו ע' קלא.

ועוד). ועיין מגילה כו, ב. גיטין נ, ב. ב"מ טז,

לה"י) ליום השמיני למילואים, שבשבעת ימי המילואים נמשך גילוי שכינה מבחי' ההשתלשלות, שבעת ימי הבנין, וביום השמיני נמשך גילוי שכינה מבחי' שמיני שלמעלה מהשתלשלות²⁸.

ויש לומר, שמהמעלות בקרבנות דיום השמיני למילואים לגבי הקרבנות דשבעת ימי המילואים, הו"ע הדורון, שעל ידו באה ההמשכה מבחי' שלמעלה מהשתלשלות:

מצינו שבשבעת ימי המילואים הביא אהרן "פר אחד", "לכפר על מעשה העגל שהוא פר"²⁹, ואעפ"כ, גם ביום השמיני למילואים הוצרך להביא "עגל בן בקר לחטאת", "להודיע שמכפר לו הקב"ה ע"י עגל זה על מעשה העגל שעשה"³⁰.

ובביאור הדבר יש לומר — שהכפרה דשבעת ימי המילואים ענינה כפרת נפשו (שעי"ז נמשך מבחי' השתלשלות), והכפרה דיום השמיני למילואים ענינה הדורון להיות נחת רוח לקונו (שעי"ז נמשך מבחי' שלמעלה מהשתלשלות), כמודגש בדיוק הלשון "להודיע"³¹ שמכפר לו הקב"ה (ולא כמ"ש בשבעת ימי המילואים "לכפר" סתם), שהצורך להודיע³² ולגלות שמכפר לו הקב"ה, מורה על החביבות ("מרוצה וחביב לפניו ית"י"²³) שנעשית ע"י פעולת הדורון.

ו. עפ"ז יש לבאר החילוק שבין ב' הבכות שבזהר, שבכבא הראשונה נאמר "אתחזי כחיזו דחד ארי' תקיפא רביע על טרפי" (גבורה), ובכבא השני' — לאחרי הקדמת ענין הדורון והפסוק "ותצא אש מלפני ה'" שנאמר ביום השמיני למילואים — נאמר "אתחזי כארי' וברבא רביע על קרבנא" (חסד):

בכבא הראשונה מדובר אודות האש שלמעלה בדמות ארי' שבאה מצד כפרת נפשו של האדם, המשכה מבחי' ההשתלשלות, אור מוגבל, ולכן "אתחזי כחיזו דחד ארי' תקיפא רביע על טרפי", שעיקרו ענין הגבורה והצמצום.

ובכבא השני' מדובר אודות האש שלמעלה בדמות ארי' שבאה מצד

(28) ראה לקו"ש חכ"ב ע' 18 ואילך. וש"נ.

(29) תצוה כט, א ובפרש"י.

(30) שמיני ט, ב ובפרש"י (מתנחומא שם ד

(31) על מעשה עגל. (32) ל' חיבה (ראה פרש"י וירא יח, יט).

ענין הדורון להיות נחת רוח לקונו, המשכה מבחי' שלמעלה מהשתלשלות ("אמר קב"ה לאוריאל כו"), שעיי"ז מתהפכים הגבורות לחסדים, ולכן "אתחזי כארי' רברבא רביע על קרבנא", גילוי החסדים.

ועפ"ז יומתק מ"ש אמו"ר בהערותיו לזהר ר"פ שמיני³³ ש"ביום השמיני .. ירד האש שלמעלה כדמות ארי' והוא אוריאל שאתחזי כארי' רברבא רביע כו', כדאיתא לעיל דל"ב ע"ב ועיין כמה שנרשם בגליון שם בס"ד, והוא בחי' אברה"ם חסד, מספר אוריאל"ל, ומספרו ח"פ א"ל, וכלול בו גם גבור"ה כמש"ש" (ע"ש באורך) — שמדגיש שהחסד הוא העיקר — כי, גילוי השכינה ביום השמיני למילואים הוא מבחי' שלמעלה מהשתלשלות, שעל ידה נעשית המתקת הגבורות, ואז עיקרו חסדים.

(משיחות ש"פ צו תשל"ג. תש"מ. תשמ"א (לקו"ש חכ"ב ע' 16 ואילך))

תורת החסד